

บทที่ 5

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชุด

“Obviously... I see what I saw”

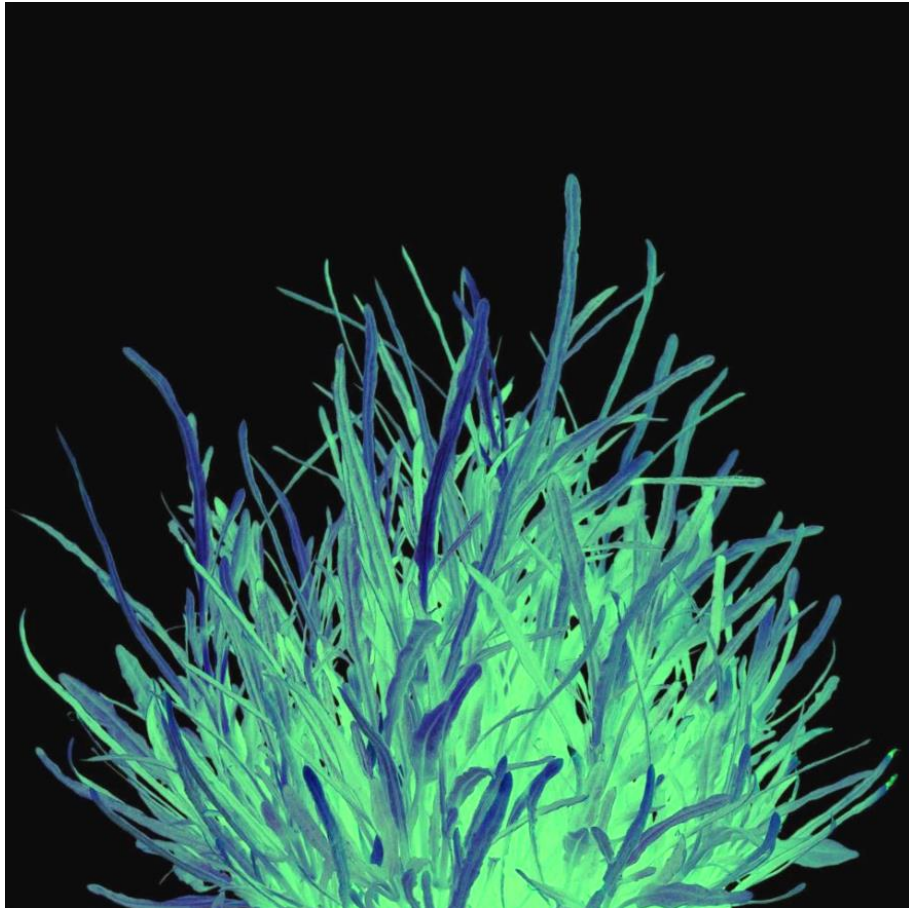
จากผลงานภาพถ่ายที่ผู้วิจัยได้ทดลองสร้างสรรค์ระหว่างช่วงการดำเนินงานวิจัย เพื่อทดลองมุมมอง และกลวิธีในการเล่นกับเด็กซ์ซิคอลดีที่เชื่อมโยงที่เชื่อมโยงระหว่างภาพถ่ายกับโลกแห่งความเป็นจริง ผลงานในชื่อ “G A T A C” ผู้วิจัยใช้ภาพถ่ายตามคุณลักษณะของเด็กซ์ซิคอลดีในการเชื่อมโยงสิ่งที่ปรากฏในภาพกับความเป็นจริงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ด้วยการชี้นำของภาพ คำบรรยาย และประเด็นเนื้อหาที่ใกล้เคียงกับชุดความเป็นจริงที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เพื่อให้สิ่งที่ปรากฏต่อสายตาผู้ชม นำเชื่อถือและผลจากการแสดงงานในชุดนั้นผู้ชมเชื่อโดยปราศจากการตั้งคำถาม จากจุดเริ่มต้นขอตัวงานดังกล่าวที่ ผู้วิจัยพยายามตั้งคำถามถึงการสิ้นคุณค่าของความจริงตรงในการนำเสนอข้อมูลเชิงประจักษ์ ความเสมือนจริงของภาพ การที่ภาพถ่ายมีความเหมือนจริงเมื่อเปรียบเทียบกับบรรดาศิลปะทั้งปวง เราจึงหลงคิดไปว่าสิ่งที่มองเห็นอยู่ในภาพถ่ายนั้นคือภาพสะท้อนของความเป็นจริงที่สมบูรณ์แบบ เราปฏิเสธไม่ได้ว่าสิ่งที่อยู่ในภาพนั้นเคยมีอยู่จริง การนำเสนอความเป็นจริง การเคยเป็น เคยมีอยู่ สิ่งเหล่านี้แสดงแง่มุมที่น่ากลัวในภาพถ่าย ความเป็นจริงที่ปรากฏในภาพถ่ายนั้นอาจไม่มีอยู่จริงเลยก็เป็นได้ อัตวิสัยและวัตถุประสงก์เฉพาะในการประกอบสร้างความหมายของผู้สร้างความจริงในภาพถ่ายมันจึงเป็นมายาคติพอๆ กับการสร้างความจริงในศิลปะแขนงอื่น

ผู้วิจัยมองเห็นประเด็นอย่างการสร้างความหมายทางสังคม (Social Construction of meaning) สิ่งที่เราเรียกว่า “ความเป็นจริง” (reality) นั้นมิใช่สิ่งที่มีอยู่แล้วแต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น ดังนั้นการประกอบสร้างความจริงทั้งโครงสร้างการเล่าเรื่องในบทความและภาพประกอบเนื้อหา เรื่องราวที่ นำเสนออาจเป็นการเลือกนำเสนอความจริงที่ผู้สร้างต้องการให้เห็น มุมมองและวิธีการนำเสนอในรูปแบบที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยความเป็นประจักษ์พยานของตัวภาพถ่ายเองและความน่าเชื่อถือของโครงสร้างการเล่าเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าสารนั้นเป็นความจริงโดยปราศจากข้อกังขา ซึ่งความจริงที่ประกอบสร้างขึ้นจากข้อมูลที่มีอยู่จริง ผลงาน “G A T A C” คือวิทยาศาสตร์ ประเด็นนิเวศ

พันธุกรรมที่คนเรามักผ่านตาและคุ้นเคยคืออยู่แล้ว พืชที่ถูกตัดแต่งพันธุกรรมเพื่อสร้างเป็นต้นไม้ประดับแนว Exotic นั้นมีอยู่จริง แต่สิ่งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเกิดจากนำต้นไม้ประดับมาแข่งในสารเรืองแสง บังคับให้พืชดูดซึมสารย้อมเหล่านั้นเข้าสู่ทางขนราก ต้นไม้จะดูดซึมเข้าไปเก็บไว้ในเซลล์เนื้อเยื่อต่างๆ โดยเฉพาะในส่วนของบริเวณ ใบ สีย้อมที่ทำจากสารเรืองแสง (Fluorescent Dye) ซึ่งทำปฏิกิริยาต่อรังสี UV รวมถึงการใช้ปฏิกิริยาทางเคมีในการสร้างสารเรืองแสงให้กับพืชจำพวกมอสและเฟิร์นซึ่งเป็นไม้ที่ดูดซึมได้ดี โดยผู้วิจัยเลือกซื้อมาจากร้านขายไม้ประดับทั่วไป

การสร้างให้เกิดความจริงเสมือน “G A T A C” นำเสนอข้อมูลผ่านคำอธิบายตัวงานให้ผู้ชมรับรู้แตกต่างไปจากสิ่งที่เกิดขึ้นจริง “พันธุศาสตร์เทคโนโลยีและการพัฒนาการในการปรับปรุงพันธุ์พืช เราสามารถพัฒนาสายพันธุ์ให้พืชอาหารมีผลผลิตเพิ่มขึ้น ทนทานต่อสภาพอากาศและแมลงศัตรูพืชได้ เราไม่เพียงแต่สามารถตัดแต่งเพื่อพัฒนาพันธุ์พืชสำหรับเป็นอาหารเท่านั้น แต่ปัจจุบันเราสามารถที่จะตัดแต่งสายพันธุ์พืชตระกูลไม้ประดับ เพื่อให้มีคุณสมบัติเด่นในด้านการประดับตกแต่งพื้นที่อยู่อาศัย โดยการปลูกถ่ายเซลล์จากสาหร่ายทะเลสีเขียวแกมน้ำเงินเข้าสู่ต้นไม้กลุ่มทดลองหลายชนิด ซึ่งให้ผลน่าพึงพอใจโดยต้นไม้จะสามารถเรืองแสงภายใต้รังสี UV เช่นเดียวกับสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน” สิ่งที่คุณเคยดี ภาพถ่ายที่ยืนยันการเกิดของต้นไม้เรืองแสง พร้อมกับต้นไม้ประดับที่ถูกย้อมแมวให้สามารถเรืองแสงได้จริง สร้างความน่าเชื่อถือในทันทีเมื่อผู้ชมพบเห็นประกอบกับคำบรรยายที่น่าเชื่อถือทำให้ปราศจากคำถามถึงความเป็นจริง ผู้ชมเชื่อมโยงกับชุดความรู้ที่มีอยู่กันเองตามที่เข้าใจแตกต่างกับผู้รับรู้ข้อมูลเบื้องหลังการทำงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพที่ 51 หนึ่งในภาพผลงาน “G A T A C” และตัวอย่างการนำเสนอผลงาน GATAC

กระบวนการประกอบสร้างความจริงทางสังคมเพื่อการนำเสนอข้อมูลที่จงใจบิดเบือน นำไปสู่การค้นพบส่วนเชื่อมโยงความเป็นจริงหรืออินเด็กซ์ซีคอลลิตีที่ผู้วิจัยมองว่าวาทกรรม “ภาพถ่ายไม่เคยโกหก แต่คนที่โกหกใช้ภาพถ่าย” นั้นไม่ถูกต้องเสมอไป และผู้วิจัยเห็นด้วยกับแนวคิดของ โรเบิร์ตที่ว่าเราไม่สามารถแยกแยะเรื่องจริงกับเรื่องแต่งออกจากกันทำยที่สุดแล้วเมื่อผู้ชมมีความเข้าใจต่อความเป็นจริงที่ว่าภาพถ่ายไม่จำเป็นต้องถูกจำกัดให้เป็นเครื่องมือเพื่อนำเสนอความเป็นจริงเท่านั้นความเข้าใจในธรรมชาติและคุณลักษณะของภาพถ่ายว่าสามารถเป็นผลผลิตที่สร้างขึ้นจากการผสมความจริง (Fact) และเรื่องแต่ง (Fiction) ลงไปคำถามและความน่าเชื่อถือของส่วนเชื่อมโยงจะไม่ใช่ประเด็นสำคัญอีกต่อไป แต่กระบวนการมองและปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นต่อภาพถ่ายศิลปะกลายเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญที่จะศึกษาต่อไป

ผู้วิจัยเลือกที่จะสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายในลำดับต่อไป จากแนวคิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสังคม ภาพที่นำเสนอขึ้นอาจไร้ซึ่งความหมายหรือเรียกร้องความเที่ยงตรง การให้ความหมายของผู้คนโดยผ่านภาพถ่ายธรรมดาที่พบเห็นได้ทั่วไป ผู้สร้างสรรค์ทำหน้าที่เพียงแค่สร้างสะพานแห่งความน่าสนใจ เพื่อเชิญให้ผู้ชมเข้าไปตีความหมายที่ไม่มีอยู่ในภาพถ่ายเหล่านั้น คุณลักษณะอินเด็กซ์ซีคอลลิตีหรือส่วนเชื่อมโยงในภาพอาจไม่เที่ยงตรงแน่นอนจากสภาวะความความสะเปะสะปะของการให้ความหมายที่เกิดขึ้น บนความหลากหลายของภาพและเงื่อนไขในใจของผู้ชม ผู้วิจัยเชื่อว่าทำให้การปฏิสัมพันธ์ต่อภาพถ่ายที่เกิดขึ้นนั้นอาจมีความเป็นไปได้มากมายไม่รู้จบ

หลังจากผู้วิจัยสรุปแนวคิดรวบยอดที่ได้จากการศึกษาแนวคิดและวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์ที่นำมาเป็นประเด็นศึกษาผู้วิจัยกำหนดกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานตามลำดับขั้นตอนการทำงานดังนี้

1. กระบวนการก่อนการสร้างสรรค (Pre-production) ในขั้นตอนนี้เป็นการนำเอาแนวคิดรวบยอดที่ได้จากศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้มาออกแบบและวางแผนการดำเนินงาน เพื่อกำหนดรูปแบบพร้อมพัฒนาการนำเสนอ เป้าหมายเพื่อสร้างความชัดเจนในกรอบกระบวนการคิดและความสมบูรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน
2. กระบวนการสร้างสรรค (Production) ผู้วิจัยลงมือถ่ายภาพและพัฒนาผลงาน ควบคู่ไปกับการพัฒนารูปแบบและวิธีการนำเสนอให้เหมาะสมกับประเด็นที่นำเสนอเพื่อสะท้อนประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดรวบยอด ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากขั้นตอนการ

รวบรวมเอกสาร ขั้นตอนการสร้างสรรคผลงานภาพถ่ายที่ชัดเจน ช่วยให้เห็นข้อดี ข้อเสียและนำเสนอเป็นข้อเสนอแนะกระบวนการทำงานในครั้งต่อไป

3. กระบวนการหลังการสร้างสรรค (Post-production) การจัดนิทรรศการนำเสนอผลงาน และสร้างบทสรุปการนำเสนอผลงานนั้นเป็นข้อเสนอ แลกงควบคู่กับข้อค้นพบในวิทยานิพนธ์ เพื่อผลลัพธ์สุดท้ายที่ครบถ้วนสมบูรณ์พร้อมตรวจเช็คผลที่ได้รับจากงานวิจัยสู่บุคคลทั่วไปผ่านงานนิทรรศการ

กระบวนการก่อนการสร้างสรรค (Pre-production)

จากข้อค้นพบที่ได้นำมาสรุปเป็นแนวคิดรวบยอดเพื่อเพื่อสร้างสรรคเป็นผลงานภาพถ่ายที่มีเป้าหมายเพื่อนำเสนอมุมมองต่อคุณลักษณะอินเด็กซ์ซิคอลลิตีในภาพถ่ายศิลปะ การเชื่อมโยงระหว่างวัตถุรูปธรรม (The Thing Itself) กับ (The Object Itself) ที่ทำหน้าที่ประกอบความหมายซึ่งปรากฏในเฟรมภาพและส่วนเชื่อมโยงที่เกิดในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาพกับความหมายเชิงสังคม ซึ่งในระดับที่สองนั้นคุณลักษณะอินเด็กซ์ซิคอลลิตีมีความคลาดเคลื่อนในการเชื่อมโยงและการกำหนดความหมายภายใต้อำนาจทางสังคมที่เข้ามาเกี่ยวข้อง จากความสะเปะสะปะที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิสัมพันธ์ของสังคมกับภาพถ่ายคุณลักษณะอินเด็กซ์ซิคอลลิตีไม่สามารถกำหนดชัดและนำเสนอความเป็นจริงของภาพถ่ายได้ ความเป็นไปได้ของความหมายที่มีไม่จำกัดทำให้ผู้วิจัยเลือกที่จะออกแบบภาพถ่ายจุดกำเนิดของความหมายและความเป็นจริงในภาพถ่ายที่ไม่เคยมีอยู่จริง

ภาพถ่ายโดยธรรมชาตินำเสนอให้เห็นรายละเอียดที่เที่ยงตรง แต่ในรายละเอียดที่ชัดเจนและสะท้อนความน่าเชื่อถือจากความจริงในการคัดลอกรายละเอียด ภาพถ่ายกลับแอบแฝงไว้ซึ่งความย้อนแย้งในตัวคุณลักษณะธรรมชาติของภาพถ่ายเอง นั่นคือความเป็นจริงและความหมายในภาพที่ปรากฏต่อสายตาไม่เคยเที่ยงตรง ภาพที่นำเสนออาจเห็นได้เด่นชัดว่าเป็นภาพแทนของวัตถุรูปธรรมใดในการถอดความหมายจากการมองเห็นวบแรก ทว่าภาพยังเชื่อเชิญให้ผู้ชมเข้าไปมองหาและถอดความหมายจากแนวคิดหรือความเชื่อในระดับลึก

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะเล่นกับการเล่นกับความหมายและการเชื่อมโยง โดยพยายามสร้างให้ดูเหมือนว่ามีความหมายเบื้องหลังซ่อนอยู่ในภาพทั้งสาม กระบวนการเชื่อมโยงจากคุณลักษณะอินเด็กซ์ซิคอลลิตีที่ปรากฏขึ้นระหว่างภาพแต่ละเฟรมและปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ชมกับภาพทั้งสาม เมื่อกระบวนการให้ความหมายเกิดขึ้น สิ่งที่คุณวิจัยต้องคำนึงถึงคืออำนาจที่เข้ามา

มีส่วนเกี่ยวข้องในวิธีในการมองและทำความเข้าใจของผู้ชม ภาพแรกและภาพที่สองจำเป็นต้องแสดงนัยยะเชิงอำนาจทางการเมืองและสังคม ซึ่งผู้วิจัยต้องเลือกวิธีการแสดงออกถึงเครื่องหมายเชิงอำนาจที่เหมาะสม ภาพที่สามผู้วิจัยต้องการย้อนกลับกระบวนการในการมองเห็นและได้มาซึ่งความหมาย สะท้อนความวกวนของกระบวนการเชื่อมโยงที่เกิดขึ้นในภาพถ่ายตั้งแต่จุดเริ่มต้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะนำเสนอผลงานในรูปแบบนิทรรศการภาพถ่ายจัดวางจำนวน 3 ภาพ ที่เล่นกับคุณลักษณะธรรมชาติของภาพถ่ายและความสะเปะสะปะในการแสดงออกซึ่งความหมายภายใต้อำนาจและการปฏิบัติสัมพันธ์ทางสังคม

จากคุณลักษณะธรรมชาติของภาพถ่ายสู่ความสะเปะสะปะในการกำหนดความหมายภายใต้อิทธิพลของอำนาจทางสังคมนำไปสู่สภาวะไร้ความหมายและความเป็นจริงที่เที่ยงตรงการให้ความหมายของผู้คนผ่านภาพถ่ายธรรมดาที่พบเห็นได้ทั่วไป คำถามที่เกิดขึ้นในขั้นตอนนี้คือภาพแรกนั้นควรจะเป็นภาพอะไร ด้วยจุดมุ่งหมายของผู้วิจัยที่ต้องการสร้างสรรค์ผลงานที่จะทำหน้าที่เป็นสะพานให้ผู้ชมเกิดความน่าสนใจในประเด็นหลักที่ต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความสับสนวุ่นวายในกระบวนการให้ความหมายของภาพถ่ายดังนั้นเพื่อเชิญชวนให้ผู้ชมเข้าไปตีความความหมายที่ไม่เคยมีอยู่ในภาพถ่ายเหล่านั้นตั้งแต่ต้นซึ่งผู้วิจัยกลับมาทบทวนคุณลักษณะอินเด็กซ์ซีคอลลิดีหรือส่วนเชื่อมโยงในภาพนั้นซึ่งเกิดขึ้นได้เมื่อรูปสัญลักษณ์ในภาพนั้นชัดเจน การทำลายความชัดเจนของรูปสัญลักษณ์ หรืออีกทางเลือกหนึ่งคือตัดส่วนเชื่อมโยงจากรูปสัญลักษณ์ด้วยการเลือกรูปสัญลักษณ์ที่มีความเป็นไปได้ในการให้ความหมายที่หลากหลาย สร้างให้เกิดความไม่เที่ยงตรงแน่นอนขึ้นแก่ตัวรูปสัญลักษณ์ ดังนั้นเพื่อจากสภาวะความความสะเปะสะปะของการให้ความหมายที่เกิดขึ้นในผลงานชุด “Obviously, I see what I saw” ภาพทั้งสามชิ้นประกอบไปด้วย

ภาพที่ 1 “กรอบภาพเปล่า”

ภาพที่ 2 “กรอบภาพที่ปิดทับด้วยผ้าคลุมสีแดง”

ภาพที่ 3 “ภาพถ่ายของกรอบภาพที่ปิดทับด้วยผ้าคลุมสีแดง”

โดยกรอบภาพทั้งสามที่ผู้วิจัยจะเลือกใช้จะเป็นกรอบหลุยส์สีขาวซึ่งมีความหลากหลายในการถอดความหมายโดยนัยค่อนข้างมาก

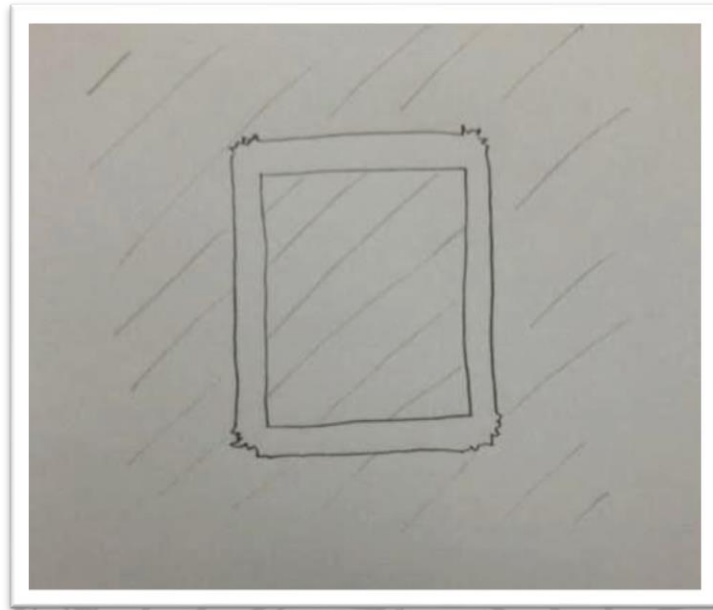

แผนภูมิที่ 6 การออกแบบผลงานให้มีการเชื่อมโยงด้วยรูปสัญลักษณ์ที่มีความกว้างของการให้ความหมายและสร้างช่องทางในการปฏิสัมพันธ์กับผู้ชมพร้อมกับเชื้อเชิญให้เข้ามาค้นหาความหมายในชิ้นงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

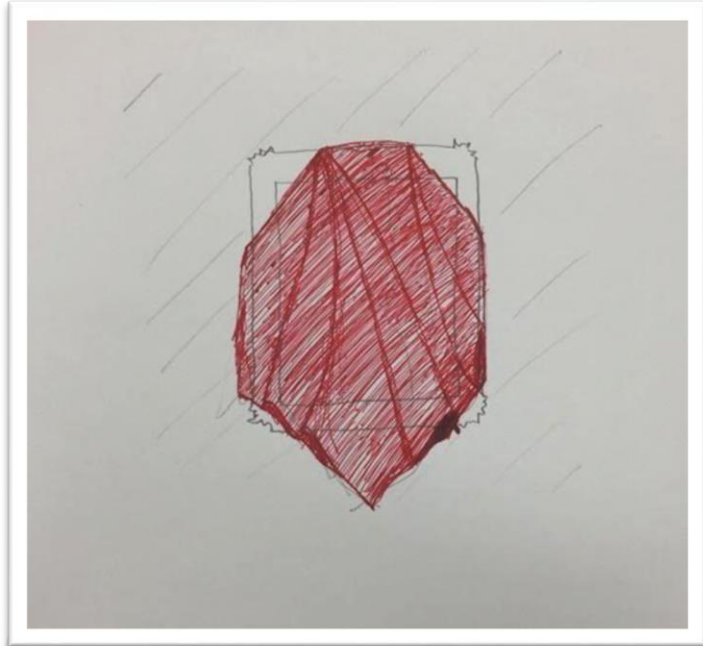
ตัวอย่างแบบร่างผลงาน

ภาพที่ 52 แบบภาพร่างเฟรมภาพที่ 1

ภาพที่ 1 “กรอบภาพเปล่า”

ผู้วิจัยเลือกที่จะให้เกิดคำถามในการเป็นกรอบภาพที่ว่างเปล่าถึงสิ่งที่สามารถปรากฏอยู่ในเฟรมนั้น ซึ่งมีความเป็นไปได้ไม่จำกัด ความอิสระของวัตถุรูปธรรมที่ไม่จำเป็นต้องเกิดจากการเลือกของผู้สร้างสรรค์เอง หากผู้วิจัยไม่เลือกภาพใดภาพหนึ่งนั้น ไม่ใช่ด้วยเหตุผลของการกักรัดการจำกัด ความหมายหรือความชัดเจนอยู่กับที่สิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเหตุผลที่สำคัญคือการสร้างแรงดึงดูดให้กับผู้ชม เกิดความสงสัย ความว่างเปล่าในเฟรมภาพยังสามารถสะท้อนให้เห็นกระบวนการทัศนศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับภาพถ่ายทุกประเภทไม่ใช่แค่ภาพแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น อีกทั้งผู้สร้างสรรค์เลือกที่จะใช้การเป็นกรอบเปล่าเพื่อเป็นการเน้นย้ำถึงคุณลักษณะธรรมชาติของภาพถ่ายที่เป็นการเผชิญหน้าระหว่าง กล้องและวัตถุต้นแบบ แล้วเก็บบันทึกรายละเอียดของสิ่งที่ต้องการผ่านการจัดวางองค์ประกอบที่จะเกิดขึ้นให้ปรากฏอยู่ในกรอบเฟรมทรงสี่เหลี่ยม เป็นการจำลองความระบวนการถ่ายภาพที่เกิดขึ้น ในช่องมองภาพระหว่างการเลือกมุมมองและจัดวางรายละเอียดในเฟรม การรับรู้ในภาพแรกผู้ชม อาจตระหนักได้ถึงความว่างเปล่า กำแพงที่อยู่หลังกรอบภาพ อาจเกิดกระบวนการเชื่อมโยงหาวัตถุ รูปธรรมที่ไม่มีอยู่ กระบวนการนั้นอาจเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นเลยก็ได้ แต่จุดมุ่งหมายของการใช้งาน ภาพแรกคือการสร้างสะพานของความสนใจและเชื่อมโยงหาความหมายที่เป็นไปได้ และเชื้อเชิญ ให้ผู้ชมเกิดความต้องการที่จะเข้าไปปฏิสัมพันธ์กับภาพที่สอง ซึ่งซ่อนเร้นอำนาจทางสังคมเอาไว้ใน ภาพ

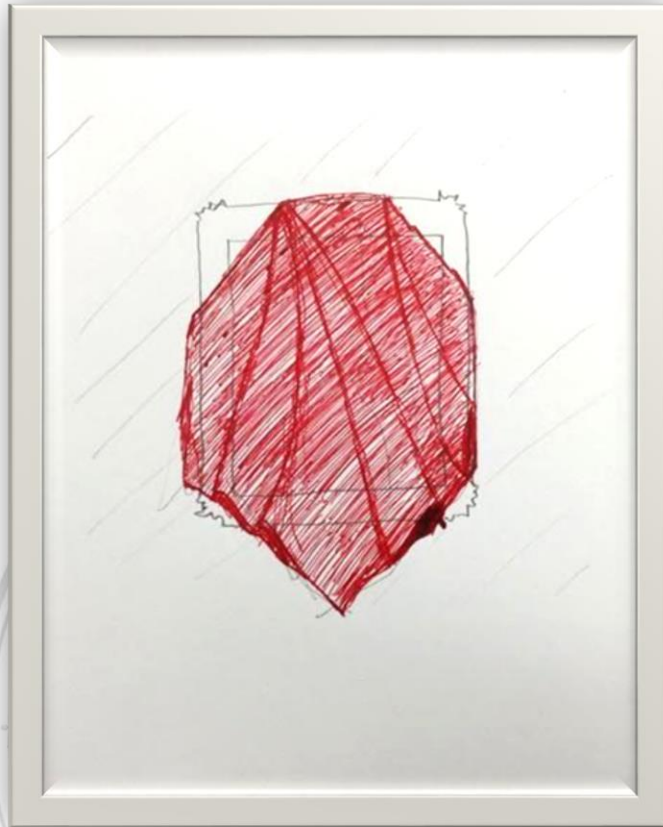

ภาพที่ 53 แบบภาพร่างเฟรมภาพที่ 2

ภาพที่ 2 “กรอบภาพที่ปิดทับด้วยผ้าคลุมสีแดง”

จากการเชื่อมโยงของอินเด็กซ์ซิคอลลิตีในเฟรมเปล่า อาจเกิดความหมายขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นได้ในการมองเห็นวูบแรกซึ่งอาจเป็นอะไรก็ได้ แต่เมื่อผู้ชมมองภาพที่สองสิ่งที่จะเกิดคือกระบวนการเชื่อมโยงความหมายจากกรอบภาพแรกที่ปรากฏให้เห็นเป็นเฟรมที่ว่างเปล่า นำมาสู่การเปรียบเทียบเชิงสัญลักษณ์ในภาพที่สอง

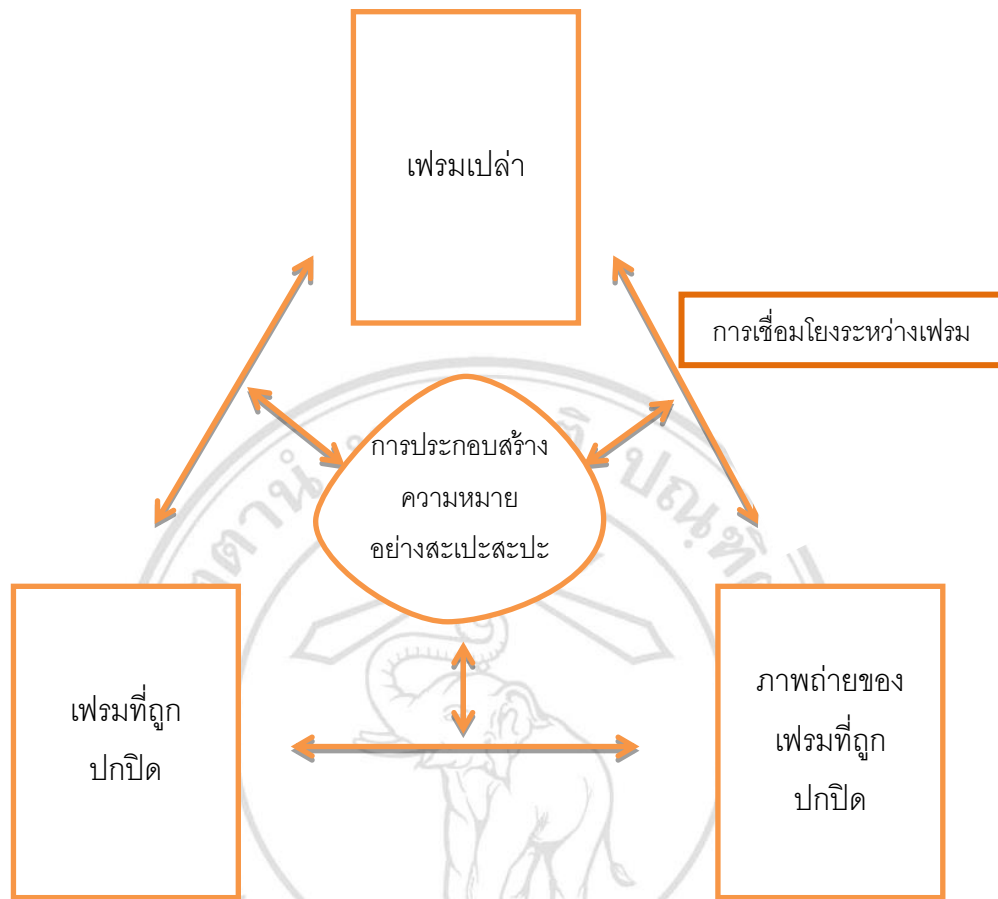
ภาพที่สองซึ่งถูกผ้าคลุมสีแดงปิดทับเอาไว้ โดยการปิดทับนั้นสามารถตีความได้ถึงอำนาจเชิงสังคม ผู้ชมอาจเชื่อมโยงความหมายไปถึงการปิดบัง สิ่งที่ไม่ควรมองหรือไม่อนุญาตให้มอง ในภาพลำดับที่สอง ยังเป็นการท้าทายผู้ชมให้เข้าไปปฏิสัมพันธ์กับภาพ เพื่อที่จะทราบว่ามียะไรอยู่ใต้ผ้าคลุมนั้น ผู้ชมต้องทำลายเครื่องมือเชิงอำนาจที่ปิดบังเนื้อหาในภาพนั้นเสียก่อน ซึ่งการเชื่อมโยงความหมายลำดับที่สองจะเกิดความสับสนยิ่งกว่าจากความพยายามที่จะเชื่อมโยงความหมายในระดับที่ลึกกว่า ผู้ชมจะพยายามตามหาความหมายที่คาดว่าผู้สร้างสรรค์ซ่อนเร้นเอาไว้แรงผลักดันจากความต้องการคำตอบที่เกิดจากการเชื่อมโยงตัวคำถามที่เกิดขึ้นในภาพแรกจากความว่างเปล่าแล้วอะไรคือสิ่งที่ถูกปิดบังไว้ภาพที่สอง ผู้ชมเลือกที่จะเปิดเพื่อดูสิ่งค้นหาสิ่งที่ถูกปิดซ่อนเอาไว้ เป็นหนึ่งในกระบวนการปฏิสัมพันธ์เชิงกายภาพที่ปรากฏให้เห็นได้ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นได้เมื่อเทียบกับการมองหาการปฏิสัมพันธ์ในระดับกระบวนการเชิงความคิดซึ่งเป็นนามธรรม

ภาพที่ 54 แบบภาพร่างเฟรมภาพที่ 3

ภาพที่ 3 “ภาพถ่ายของกรอบภาพที่ปิดทับด้วยผ้าคลุมสีแดง”

ในภาพที่ 3 เป็นการย้อนกลับไปสู่จุดเริ่มต้น คุณลักษณะอินเด็คซ์ซีคอลลิตีที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างวัตถุรูปธรรม (The Thing Itself) กับ (The Object Itself) บนพื้นฐานของความหลากหลาย การผลิตซ้ำการเชื่อมโยงและการได้มาซึ่งความหมายหรือความเป็นจริงอันมีปัญหาตั้งแต่จุดเริ่มต้น ส่วนเชื่อมโยงที่เกิดในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาพกับความหมายเชิงสังคม เป็นบทสรุปความย้อนแย้งระหว่างการปรากฏความหมายจากคุณลักษณะอินเด็คซ์ซีคอลลิตีของภาพถ่าย เป็นเหรียญสองด้าน ภาพถ่ายนั้นอาจชัดเจนเสมือนวัตถุต้นฉบับ แต่ในขณะเดียวกันภาพถ่ายอาจไร้ซึ่งความหมายที่แน่นอนได้

แผนภูมิที่ 8 กระบวนการเชื่อมโยงความหมาย

กระบวนการเชื่อมโยงที่เกิดขึ้นสามารถเกิดขึ้นได้อย่างอิสระ เป็นอะไรก็ได้โดยไม่มีข้อจำกัด ความสะเปะสะปะในการกำหนดความหมายภายใต้อิทธิพลของอำนาจทางสังคม ได้นำพาความคิดและความเชื่อของผู้ชมวิ่งเข้าสู่กรอบคิดและความเชื่อที่มีอิทธิพลเหนือตัวบุคคล กรอบอำนาจทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนกับภาพถ่ายได้ผลักดันให้เกิดการสร้างความหมายใหม่ไม่ว่าจะเพื่อดำรงไว้ซึ่งความชอบธรรมหรือการทำทลายกรอบอำนาจที่เคยมีอยู่แต่เดิมสภาวะทางการเมือง ความหลากหลาย แรงกดดัน ความไม่เท่าเทียม หรืออื่นๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการช่วงชิงขอบเขตความหมายและกลวิธีในการมองเห็นความเป็นจริง ในทางตรงข้ามผู้ที่เข้าใจกระบวนการประกอบสร้างความหมายที่มีพื้นฐานอยู่บนความสะเปะสะปะการเชื่อมโยงที่สร้างขึ้นอย่างมีอย่างมีเป้าหมายในภาพที่สาม เป็นหนึ่งตัวอย่างที่แสดงให้เห็นปัญหาในการประกอบความหมาย สังคมที่เกิดขึ้นนั้นการให้ความหมายของผู้คนผ่านภาพถ่าย และความสะเปะสะปะของความหมายก็ทำให้ภาพถ่ายเข้าสู่สภาวะไร้ความหมายและปราศจากความเป็นจริงที่เที่ยงตรง

ภาพที่ 54 ภาพเฟรมที่ 2 ถูกปิดบังรายละเอียดด้วยผ้าสีดำอีกชั้นหนึ่ง

เพื่อสร้างความน่าสนใจในตัวชิ้นงาน “เฟรมที่ 2” ผู้วิจัยเลือกใช้ผ้ากำมะหยี่สีดำติดทับไว้บนแผ่นกระจกเพื่อปิดบังรายละเอียดในเฟรมภาพก่อนที่จะคลุมทับด้วยผ้าสีแดง ในกรณีที่ผู้ชมเข้ามาเปิดฝืนผ้าคลุมที่ปิดไว้ก็จะพบกับการปิดบังอีกชั้นหนึ่ง ในกระบวนการปฏิบัติสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ชมกับฝืนผ้าสีแดงที่ปิดทับไว้ การเปิดผ้าออกดูเพื่อค้นหารายละเอียดในการเชื่อมโยงหาความหมายแต่สิ่งที่พบคือการปิดบังในอีกลำดับ ซึ่งผู้ชมส่วนใหญ่่มักจะเกิดคำถามต่อการใช้ความหมายที่เกิดจากการปิดบังในระดับที่สอง การได้มาซึ่งส่วนเชื่อมโยงระหว่างเฟรมภาพในชั้นตอนนี้เกิดขึ้นนอกเฟรมภาพ เนื่องจากรายละเอียดที่ปรากฏนั้นไม่ได้อยู่ในกรอบเฟรม

กระบวนการสร้างสรรค์ (Production)

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการถ่ายภาพ ผู้วิจัยเลือกถ่ายภาพในห้องสตูดิโอ เพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติงาน ภายใต้สภาวะที่ควบคุมสภาพแสงและปัจจัยอื่นๆ ได้ ตามโครงร่างและแผนการดำเนินงานที่วางไว้ โดยนำเฟรมภาพตัวแบบมาแขวนแล้วคลุมทับด้วยผ้าสีแดง ผู้วิจัยเลือกถ่ายภาพด้วยระบบดิจิทัลในรูปแบบไฟล์ Raw (ไฟล์ดิบที่ไม่ผ่านกระบวนการประมวลผลภายในกล้อง) ที่ให้คุณภาพและความยืดหยุ่นในการทำงานสูงสุด

ภาพที่ 55 กระบวนการถ่ายภาพภายในห้องสตูดิโอ
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University

ผู้วิจัยใช้การจัดแสงแบบไฟแฟลชขนาด 500 วัตต์ จำนวนสองดวงพร้อมติดตั้งโคมกระจายแสง (Soft Box) โดยจัดวางตำแหน่งไว้ทั้งสองข้างกรอบภาพ การให้แสงจากด้านข้างจะช่วยเพิ่มมิติ รายละเอียดของผ้าคลุม ตัวเฟรมถูกติดตั้งให้ลอยออกจากผนัง โดยการแขวนเฟรมภาพด้วยเส้นเอ็นเข้ากับขาอี้ เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดเงาที่ไม่ต้องการบนฉากหลัง อีกทั้งยังช่วยสร้างมิติความลึกให้ปรากฏในภาพ

ภาพที่ 56 ทดลองถ่ายและรูปแบบการจัดแสง

เทคนิคการถ่ายและให้แสงวัตถุเพื่อให้ผ้าคลุมสีแดงดูมันวาว ผู้วิจัยนำแผ่นสะท้อนแสงขนาดใหญ่ มั่นตั้งเพื่อสะท้อนแสงให้เกิดรายละเอียดบนพื้นผิวของผ้าคลุม ซึ่งจะช่วยให้ภาพที่ตีคู่มิติและความ สดใสของผ้าคลุมมากกว่าปกติ

กระบวนการหลังการสร้างสรรค์ (Post-production)

หลังจากที่ช่างภาพเสร็จสิ้นกระบวนการถ่ายภาพ ในลำดับต่อไปคือการเลือกภาพถ่ายที่สร้างสรรค์ ผ่านกระบวนการคัดเลือกเพื่อเลือกภาพที่มีรายละเอียดและการจัดวางของผ้าคลุมที่สมบูรณ์ที่สุด ขั้นตอนการคัดเลือกภาพเพื่อเลือกภาพที่ตอบสนองเป้าหมายได้ดีที่สุดซึ่งเฟรมภาพที่ถูกคลุมด้วยผ้า ในลักษณะที่แตกต่างกันไป ในขั้นตอนการถ่ายนั้นมีความแตกต่างและส่งผลต่อการมองเห็นของผู้ชม การจัดวางที่แตกต่างสามารถก่อให้เกิดความรู้สึกที่ต่างไปได้เช่นกัน

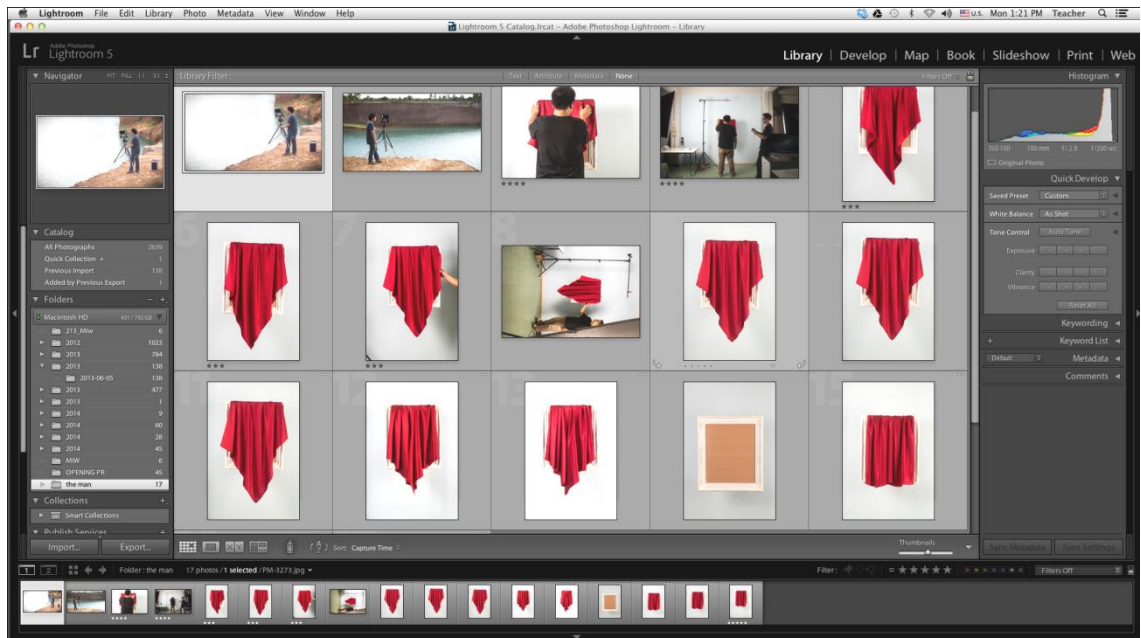

ลิขสิทธิ์การใช้งานวิจัยเชิงสืบค้นใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

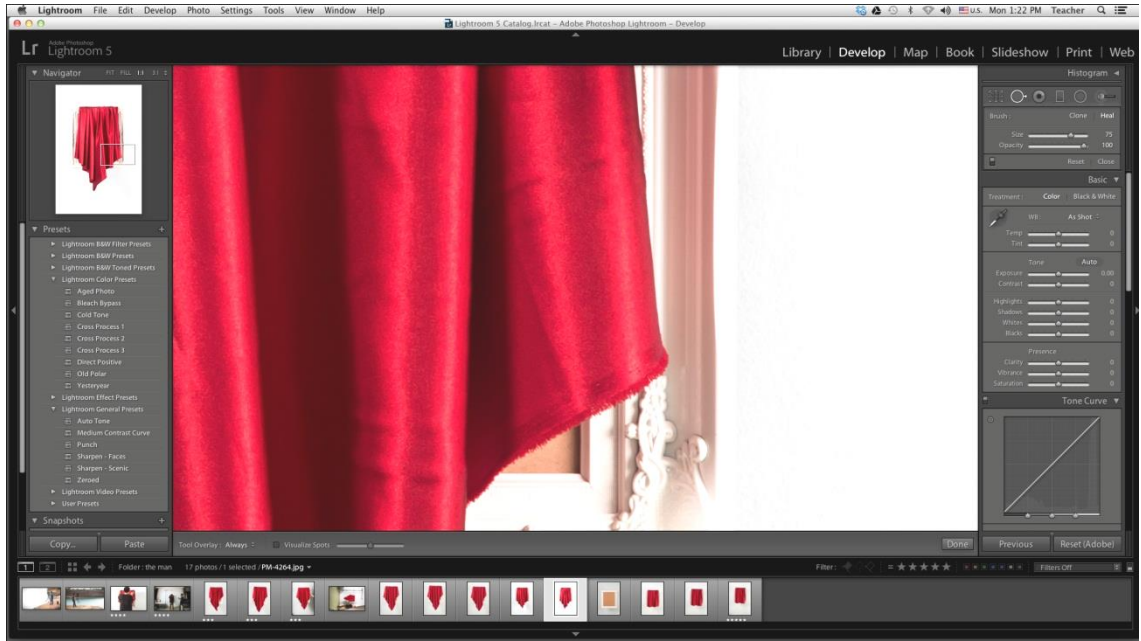
จากนั้นจึงนำภาพที่ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่กระบวนการแปลงไฟล์ภาพจากไฟล์ Raw ให้เป็นไฟล์ภาพพร้อมใช้งานแบบ JPEGs แม้ว่าในขั้นตอนการถ่ายจะผ่านการวางแผนมาไว้ดีเพียงใดก็ตาม แต่ขั้นตอนการปรับแต่งภาพในระดับพื้นฐานยังคงจำเป็น อีกทั้งผู้วิจัยต้องการเพื่อแก้ไขรายละเอียดของภาพ ให้ตัวแบบที่ถูกบันทึกดูดูสวยงามเหนือจริง มีความสมบูรณ์แบบยิ่งกว่าตัวต้นฉบับ

ผู้วิจัยนำภาพที่ถ่ายเข้าสู่คอมพิวเตอร์เพื่อ ทำการคัดเลือก จากนั้นจึงเริ่มกระบวนการปรับแต่งขั้นพื้นฐาน โดยการใช้งาน โปรแกรม Lightroom เพื่อจัดการปรับแต่งแก้ไขภาพ รวมถึงการเข้าไปตกแต่ง การกำจัดหรือแก้ไขรายละเอียดบางส่วนของภาพที่ไม่ต้องการออกไปหรือทำให้ดีขึ้นด้วยเครื่องมือสำหรับตกแต่งภาพ

ภาพที่ 58 หน้าต่างควบคุมโปรแกรม Lightroom

หลังจากนำไฟล์ภาพเข้าสู่คอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยเริ่มทำการจัดเก็บและสำรองข้อมูล จากนั้นจึงไปต่อที่ขั้นตอนการปรับแต่งด้วยโปรแกรม Lightroom ในส่วน Library Module เพื่อทำการจัดการข้อมูลภาพขั้นต้น ทำการคัดเลือก และจัดเก็บภาพอย่างเป็นระบบ โปรแกรม Lightroom

ภาพที่ 59 จัดการกับรายละเอียดที่ไม่ต้องการด้วยเครื่องมือของ Lightroom

ภาพที่ 60 เปรียบเทียบภาพก่อนและหลังการปรับแต่ง

ดังเช่นภาพตัวอย่างจะเห็นได้ชัดว่าภาพก่อนและหลังการปรับแต่งมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก
ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้การเชื่อมโยงด้วยคุณลักษณะอินเด็กซ์ซิคอลลีตีทำงานคลาดเคลื่อน
และขาดความความเที่ยงตรงในการเชื่อมโยงวัตถุต้นฉบับกับวัตถุรูปธรรม

ภาพที่ 61 ภาพผลงานที่ถูกคัดเลือกก่อนปรับแต่ง

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพที่ 62 ภาพผลงานที่ผ่านกระบวนการ Manipulate

ผู้วิจัยต้องการสร้างให้เกิดความหลากหลายของความหมาย พหุความหมายที่สามารถได้จากการถอดความในขั้นต้นและขั้นการถอดความหมายโดยนัย คำอธิบายภาพและรายละเอียดตัวงานถูกเลือกนำมาใช้เพื่อสร้างความน่าสนใจ ข้อความบรรยายที่เลือกนำมาใช้เป็นภาษาอังกฤษและเป็นคำอธิบายคุณลักษณะธรรมชาติในแต่ละเฟรมของชิ้นงานที่จัดแสดง ซึ่งเมื่อผู้ชมอ่านคำบรรยายจะได้ข้อมูลชุดหนึ่งที่อธิบายการเกิดขึ้นของการเชื่อมโยงความหมาย แต่ผู้ชมจะไม่ได้การเฉลยความหมายที่แน่ชัดในชิ้นงานอย่างที่คำบรรยายภาพทุกๆ ทำ

ภาพที่ 63 ภาพการนำเสนอผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพที่ 64 บรรยากาศสถานที่การนำเสนอผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพที่ 65 ตัวอย่างสูจิบัตร และคำบรรยายที่เลือกใช้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง“การสูญเสียคุณลักษณะอินเด็กซ์ซิคอลลิตี้ในงานภาพถ่ายศิลปะ” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งสนใจวิเคราะห์ข้อมูล (Textual Analysis) ผ่านประวัติศาสตร์แนวคิดและมโนทัศน์ที่มีต่อภาพถ่ายในแต่ละช่วงเวลาสำคัญ โดยผู้วิจัยมุ่งเน้นเรียบเรียงความสัมพันธ์และความแตกต่างของปัจจัยในแต่ละช่วงเวลาเพื่อแสดงให้เห็นคุณลักษณะอินเด็กซ์ซิคอลลิตี้ที่คลาดเคลื่อนและสั่นคลอนกระบวนการประกอบสร้างความหมายวิเคราะห์ผ่านแนวคิดสัญวิทยาภาพแทนความเป็นจริง และการประกอบความหมายโดยมุ่งเน้นไปที่การเชื่อมโยงความเป็นจริงสามารถสรุปปัจจัยที่ทำให้เกิดการสูญเสียคุณลักษณะอินเด็กซ์ซิคอลลิตี้ในภาพถ่ายดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะ

ประการแรกงานวิจัยชิ้นนี้ใช้แนวคิดสัญวิทยาและกระบวนการประกอบสร้างความหมายร่วมกับการศึกษากรอบคิดต่อการถ่ายภาพแนวศิลปะผ่านปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากประวัติศาสตร์ศิลปะการถ่ายภาพในแต่ละช่วงเวลาสำคัญ โดยนำมาวิเคราะห์ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของมโนทัศน์ซึ่งเป็นโครงสร้างหลักในการใช้และตอบสนองต่อภาพถ่ายหลังจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า มีความกว้างของข้อมูลและประเด็นศึกษาค่อนข้างมาก พบว่ากลุ่มศิลปินส่วนใหญ่ที่ศึกษาเกิดขึ้นไกลตัว และค่อนข้างแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ซึ่งเฉพาะในประวัติศาสตร์การถ่ายภาพของไทยยังมีความเด่นชัดไม่เพียงพอที่จะศึกษา

ประการที่สองข้อจำกัดในการตอบคำถามงานวิจัยที่ว่าภาพถ่ายสูญเสียส่วนเชื่อมโยงความเป็นจริงซึ่งเป็นเพียงคุณลักษณะสำคัญของภาพถ่ายในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ภาพถ่ายเองภาพถ่ายไม่จำเป็นต้องมีความจริงหรือเรื่องราวที่เที่ยงตรงใดๆ เลยก็ได้ การประกอบสร้างความหมายของภาพถ่ายอาจเกิดขึ้นหรือไม่เกิดก็ได้ การตีความภาพเดียวกันน่าจะให้ความหมายที่ต่างกันอย่างออกไปตามเงื่อนไขของผู้ชม

ประการที่สาม ระหว่างการทำวิจัยผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะให้ประยุกต์เอาแนวคิดการประกอบสร้างความหมายเพื่อผดุงไว้ซึ่งอำนาจทางสังคมมาเป็นกรอบในการมองการสูญเสียส่วนเชื่อมโยงภาพถ่ายสูญเสียคุณลักษณะอินเด็กซ์ซิคอลลิตี้จากการบิดเบือนการเชื่อมโยงอย่างจงใจ นอกเหนือไปจากการการตีความต่างๆ ตามทุนและรสนิยม ซึ่งประเด็นดังกล่าวมีตัวอย่างให้ศึกษาน้อยและจำเป็นต้องใช้กรอบของเวลาในการศึกษามากกว่านี้